

**Har du verneverdig skog
på eiet ditt?**

**Då kan friviljug vern
vere aktuelt for deg!**

**Norges
Skogeierforbund**

**MILJØ-
DIREKTORATET**

Kva er friviljug vern av skog?

Friviljug skogvern er ei ordning der skogeigaren sjølv tilbyr skogareal til vern mot erstatning. Dersom området har natur- og miljøkvalitetar som gjer det aktuelt for vern, og vernestyresmaktene takkar ja til tilbodet, kan området vernast som naturreservat etter naturmangfaldlova.

Skogeigaren får gratis rådgjeving og hjelp frå skogeigarorganisasjonane undervegs i verneprosessen. Skogeigarorganisasjonane kan hjelpe med alt frå avgrensinga av verneområdet til erstatningsforhandlingane med staten. Viss skogeigaren ikkje er fornøgd med utfallet kan han/ho når som helst trekkje seg undervegs i verneprosessen.

Skogeigaren vil få skattefri erstatning for området som blir verna. Denne erstatninga er basert på verdien av å drive skogbruk i området. Skogeigar har framleis eigedomsretten, samt jakt-, fiske- og beiterettar. I dette heftet kan du lese meir om

- **kva areal som har verneverdi**
- **kva erstatninga er basert på**
- **korleis verneprosessen går føre seg**
- **kva vernet betyr for vidare bruk av eigedommen**

Lengst bak i heftet finn du informasjon om kven du kan kontakte viss du vil vite meir om ordninga.

Kva areal har verneverdi?

Det er særleg gammal skog som har verneverdi. Avhengig av boniteten i området vil gammal skog i seg sjølv ha verneverdi viss den er over en viss storleik:

- Skog på høg bonitet med større areal enn 100 dekar
- Skog på middels bonitet med større areal enn 500 dekar
- Skog på låg bonitet med større areal enn 1000 dekar

Dersom eit område inneheld spesielle natur- og miljøkvalitetar, har det særleg verneverdi. I slike område vil storleiken på arealet ha mindre betydning for om området kan vernast eller ikkje. Slike kvalitetar kan vere:

- Høg konsentrasjon av nøkkelbiotopar
- Trua artar etter Raudlista for artar
- Trua naturtypar etter Raudlista for naturtypar
- Prioriterte artar
- Utvalde naturtypar
- Nasjonalt viktige naturtypar etter DN handbok 13
- Særskilt naturvitskapleg verdi

Også gammal skog, som grensar inn til eksisterande reservat, kan ha verneverdi. Dette er fordi ein ynskjer større samanhengande område med produktiv skog i naturreservata.

Ved å gå inn i NIBIOs si innsynsløysing Kilden (tilgjengeleg frå kilden. nibio.no) kan ein finne kartfesta informasjon om artar, naturtypar og verneområde.

Kva er erstatninga basert på?

Erstatninga ved friviljug vern av skog er basert på verdien av å drive skogbruk i området. Sjølve erstatningssummen er basert på dagens verdi av skogen som står der, og verdien av framtidig skogbruk. I utrekninga nyttar ein ei rente bestemt av Høgsterett, som er lik for alle erstatningssaker i Noreg.

Grunnlaget for verdiberekninga er ein takst av skogen. I tilfelle der skogeigaren har skogbruksplan, vil ei framskriving av denne ligge til grunn for verdivurderinga. I tillegg blir det gjort synfaringar for korrigerering av takstdaene i planen.

Etter takst og synfaring reknar Statens skogsakkyndig ut verdien av skogen basert på tømmerpris, sortiment- og treslagsfordeling, skogen sin alder, kubikkmasse, tilvekst, bonitet og driftskostnader. Deretter vert erstatningstilbodet sendt til skogeigaren. Sakkyndig hos skogeigarorganisasjonane vil hjelpe skogeigaren med å vurdere tilbodet og stå for forhandlinga med Staten. Der- som partane ikkje blir samde, står skogeigaren fritt til å trekkje tilbodet.

Erstatninga vert utbetalt når verneområdet er vedteke som naturreservat av Kongen i statsråd. Erstatninga vert utbetalt som ein eingongssum, og er unnateken gevinstskattlegging.

Kva betyr vernet?

Når et område vert verna som naturreservat inneber det vern av trea, vegetasjonen og dyrelivet i området. Normalt er jakt, fiske og hausting av bær og sopp likevel tillate. Skogeigaren avstår retten til å drive skogbruk i naturreservatet, og vil difor få erstatning for tapet av framtidige inntekter knytta til skogbruk i området. Skogeigar har framleis eigedomsretten, samt jakt-, fiske- og beiterettane i området.

Forvaltninga av naturreservatet er regulert av naturmangfaldloven. Alle naturreservat får i tillegg si eiga verneforskrift, som regulerer bruken av området. Mellom anna vert bruk og vedlikehald av eksisterande vegar, stiar, sætrar og hytter omtala i verneforskrifta. Det same gjeld tilretteleggingstiltak for jakt, fiske, beite og friluftsliv, som for eksempel oppsetjing av jakttårn eller oppføring av gjerde.

Skogeigaren kan delvis påverke innhaldet i verneforskrifta. Skogeigarorganisasjonane har kunnskap om kva krav som kan stillast, og kan hjelpe skogeigaren med dette.

Korleis går verneprosessen føre seg?

Skogvernprosessen er friviljug og kostnadsfri for skogeigar. Dersom skogeigar undervegs ikkje føler seg komfortabel med utfallet, kan han/ho når som helst trekkje seg. Alle nødvendige utgifter som er tilknytta verneprosessen vert dekkja av Staten, uavhengig av om området endar opp med å bli verna eller ikkje.

Skogeigarorganisasjonane hjelper skogeigaren undervegs i prosessen, med rådgjeving, kartlegging, synfaringar, taksering, kontakt til styresmaktene, erstatningsforhandlingar og diskusjonar omkring innhaldet i verneforskrifta.

Sjølve verneprosessen kan gjerne delast inn i fire fasar. Fyrst er det ein uformell prosess mellom skogeigaren og skogeigarorganisasjonen, der ein finn fram til eit framlegg om avgrensing og kva vilkår skogeigaren set for å tilby arealet. Deretter startar den formelle prosessen med at skogeigaren tilbyr arealet for vern til vernestyresmaktene. Dei gjer så ei vurdering av om området har verneverdi eller ikkje. Dersom dei vil gå vidare med saka, blir det gjort takseringar som den vidare forhandlinga vert basert på. Når begge partane er samde, vert saka sendt på høyring til aktuelle høyringspartar. Til slutt vert verneområdet vedteke som naturreservat av Kongen i statsråd.

Verneprosessen tek gjerne tre år frå start til slutt, men her er det store skilnader frå sak til sak. Nokre gonger kan det gå raskare, medan det i saker med mange involverte skogeigarar kan ta lengre tid.

Kvar kan eg finne meir informasjon?

Viss du ynskjer å få ei vurdering av om skogen din kan vere aktuell for vern, så kan du ta kontakt med ein av skogeigarorganisasjonane for en uforpliktande prat. Er du medlem i ein skogeigarorganisasjon tilrår vi at du tar kontakt med denne, men skogeigarorganisasjonane kan også hjelpe deg sjølv om du ikkje er organisert hos dei. Dette er heilt kostnadsfritt.

Følgjande skogeigarorganisasjonar jobbar med friviljug vern av skog:

Organisasjon	Arbeidsområde
Norges Skogeierforbund	Koordinerande arbeid, kontakt til styresmaktene, generelle rammevilkår
Allskog	Møre og Romsdal, Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark
AT Skog	Agder og Telemark
Glommen Skog	Hedmark, Akershus, Østfold
Mjøsen Skog	Oppland, Hedmark
NORSKOG	Heile landet
Vestskog	Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland
Viken Skog	Vestfold, Buskerud, Oppland, Akershus, Oslo og Østfold

Dersom du ynskjer meir informasjon rundt ordninga med friviljug vern av skog, kan du gå inn på nettsida under. Her finn du også kontaktinformasjon til skogeigarorganisasjonane som jobbar med friviljug vern.

www.frivilligvern.no

2018

ALLSKOG

at skog

GLOMMEN
SKOG

MJØSEN SKOG

NORSKOG

VESTSKOG

VIKEN SKOG

www.frivilligvern.no